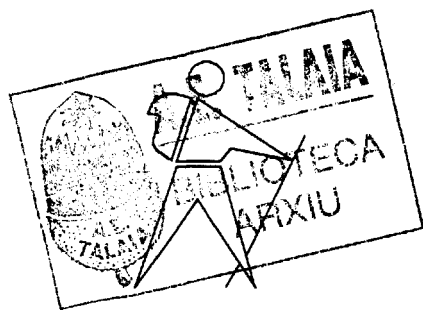

SECCIÓ DE SENDERS

A.E.TALAIA

DE L'ANOIA AL BAIX CINCA

1ª Etapa : BELLPRAT - SANTA MARIA DE MIRALLES - SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

26 de setembre 1993

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	7 h
La Llacuna. Esmorzar.	8.15 h
	8.45 h
Pista de Bellprat. Inici de l'etapa.	9.15 h
Coll de Queralt. Reagrupament.	10 h
	10.15 h
Coll de l'Alió. Reagrupament.	11.35 h
	12 h
Coll de la Portella. Reagrupament.	12.35 h
	12.45 h
Santa Margarida de Montbui.	14.10 h
Pujada a la Tossa.	14.30 h
La Tossa de Montbui. Dinar.	14.45 h
Sortida cap a Vilanova.	17 h
Vilanova i la Geltrú.	18.30 h

Notes.-

- ** Esmorzarem al bar el Trull de la Llacuna.
- ** No trobarem fonts pel camí.
- ** Dinarem a la Tossa de Montbui.
- ** Si us plau, sigueu puntuals i respecteiu els reagrupaments.

SECCIÓ DE SENDERS

A.E.TALAIA

DE L'ANOIA AL BAIX CINCA

1ª Etapa : BELLPRAT - SANTA MARIA DE MIRALLES - SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

26 de setembre 1993

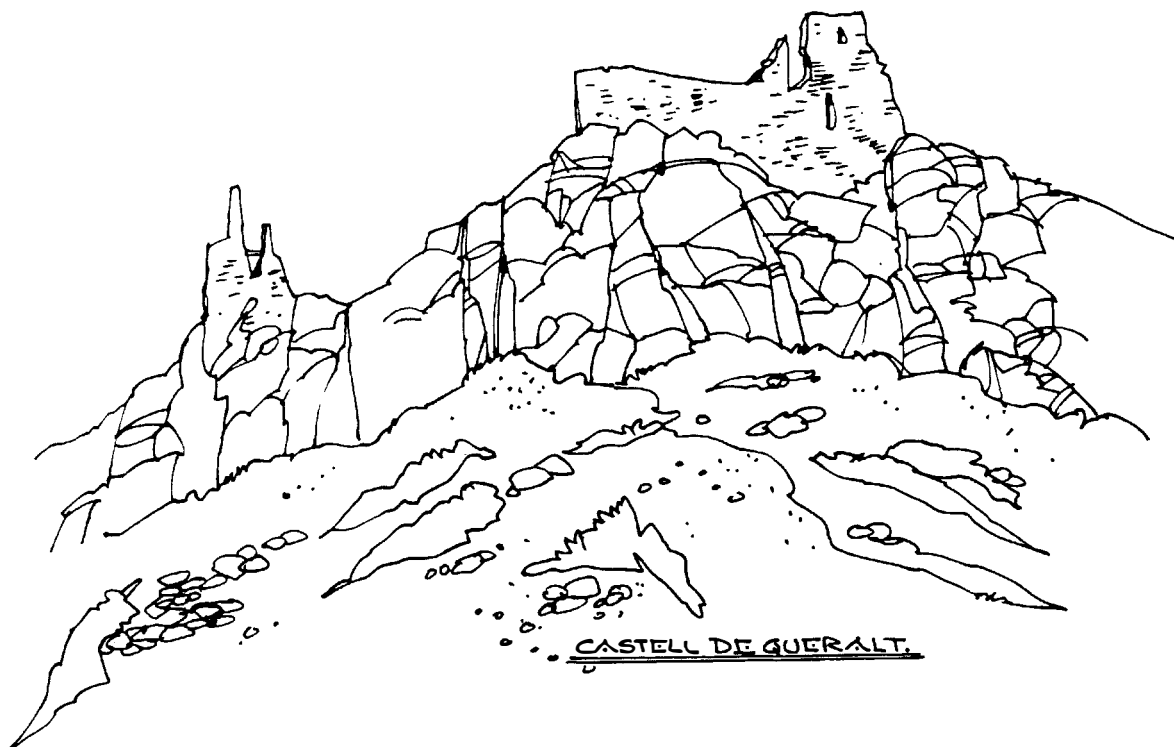
Amb aquesta etapa comencem una nova travessa que, seguint el GR-7-2 i el GR-65-5, ens portarà des del poblet de Bellprat fins la llunyana Mequinensa, la del *Camí de Sirga*, a l'aiguabarreig del Segre amb l'Ebre. En fer el recorregut d'avui passarem per unes contrades molt conegudes per als habituals seguidors de les Marxes d'Orientació per Descripció organitzades per l'AE Talaia. Començarem en el punt on la variant GR-7-2 se separa del GR-7, a la pista d'accés a Bellprat, i des d'allí, seguint una llarga vall, ens enfilarem vers el llom de la serra de Queralt on trobarem les restes del castell de Queralt (*Marxa de l'any 1991*). Tot seguit, caminarem pels altiplans superiors de la serra fins arribar al castell de Miralles (*Marxa de l'any 1981*). A partir d'aquest punt, continuarem vers el coll de la Portella, travessarem la carretera de Valls a Igualada, i baixarem per la vall del torrent de la Garrigosa fins arribar al poblet de Santa Margarida de Montbui on finalitzarem l'etapa (*Marxa de l'any 1988*).

BELLPRAT

El terme municipal de Bellprat, de 30.95 km², es troba situat a l'extrem sud-oest de la comarca de l'Anoia, ja al límit amb la Conca de Barberà. S'estén pel sector d'altiplans de Santa Coloma de Queralt i és accidentat per la **serra de Queralt** que juntament amb la veïna **serra de la Brufaganya**, separa les conques del Llobregat (rieres de Tous i de Miralles) i del Gaià (les aigües del **riu de Boix** o **riera de Bellprat** formen part de la capçalera del Gaià). La serra de Queralt culmina en el turó on s'aixequen les restes del castell de Queralt (851 m).

Malgrat que la Divisió Territorial de l'any 1936 el va incloure a l'Anoia, el municipi de Bellprat es troba més vinculat, geogràficament i històricament, a la comarca de la Conca de Barberà. Efectivament, la majoria de les aigües del seu terme van a parar al Gaià, les comunicacions i les relacions comercials són a través de Santa Coloma de Queralt i dins del seu terme s'hi troba el castell de Queralt, que estenia la seva jurisdicció vers Santa Coloma i Rocafort, de la comarca veïna, i que ha determinat els seus topònims. També en l'aspecte religiós sempre va formar part del deganat i després de l'arxiprestat de Santa Coloma de Queralt, fins que, en la desafortunada revisió dels límits dels bisbats per a adaptar-los a les divisions provincials, feta el 1957, no va seguir la sort de la seva matriu (incorporada a l'arquebisbat de Tarragona) i restà dins la diòcesi de Vic i l'arxiprestat d'Igualada pel simple fet de pertànyer, sense cap fonament, a la província de Barcelona.

El municipi de Bellprat limita amb els termes anoiencs de Sant Martí de Tous (NE) i Santa Maria de Miralles (SE) i amb els de la Conca de Barberà de Santa Coloma de Queralt (NW), les Piles de Gaià (W) i Santa Perpètua de Gaià (SW). La seva economia és del tot agrària; a més de l'explotació de la zona forestal, es conreen unes 1100 ha de secà, amb predomini dels cereals, llegums i patates, i també s'hi fa cria de bestiar. La població és gairebé tota disseminada i sempre ha estat escassa. Els fogatjaments de 1365-70 donaven 43 focs; el 1719 tenia 63 habitants i el 1787 en tenia 229. Assolí un màxim de 364 habitants l'any 1857 i a partir d'aquell moment la població es mantingué estacionaria al voltant dels 300 habitants fins als anys cinquanta d'aquest segle; des d'aleshores que experimenta un descens gradual i marcat: 183 h l'any 1960, 128 h l'any 1970 i 107 h l'any 1981.

El **castell de Queralt** s'alçava a l'extrem de la llarga serra del seu nom, dominant una magnífica panoràmica sobre les comarques d'Anoia, la Segarra i la Conca de Barberà. Edificat sobre un turó encinglerat per una banda, a 851 m d'altitud, fou al segle X el punt límit del repoblament de la Marca Hispànica vers la zona del Gaià. És esmentat per primera vegada amb la grafia "*iusta Chiralto*" en la donació del castell de La Roqueta pel comte Borrell II l'any 960. L'any 976 consta que fou venut pel mateix comte Borrell II al vescomte Guitard de Barcelona; en aquesta venda el comte Borrell deia tenir-lo per conquesta feta pel seu avi Guifré i per donació del seu pare Sunyer. Guitard, primer senyor de Queralt, devia ésser parent de Sendred de Gurb i del seu germà Hug de Cervelló; així s'explica l'oposició que l'any 1002 féu el bisbe de la Seu d'Urgell al dret i potestat que Sendred tenia sobre el castell de Queralt. Malgrat la sentència favorable a l'església, poc després la fortalesa apareix en mans d'aquesta poderosa família que, a partir de Guillem Bernat, fill de Bernat Sendred i nét de Sendred, començà a denominar-se amb el nom de *Queralt*.

Dins del terme jurisdiccional del castell aviat es va formar la vila de Santa Coloma, al redós del seu castell, esmentat des del 1018, el qual arribà a suplantat el de Queralt com a

centre de la **baronia de Queralt**, que comprenia els termes de Bellprat, Santa Coloma, Aguiló, Montargull, Bordell, Rocafort i Rauric.

El primer llinatge dels Queralt-Gurb fou substituït des del 1213 pels Timor, que també prengueren el cognom de Queralt. Els barons de Queralt reberen el 1599 el títol de comtes de Santa Coloma.

El castell de Queralt s'anà abandonant progressivament fins que, el 1842, quan es vengueren les propietats territorials dels comtes de Santa Coloma, fou venut a Josep Safont; a l'escriptura consta com a molt deteriorat, amb corrals per al bestiar i voltat de terres ermes. Actualment tot és una ruïna i només en resten uns pocs murs encinglerats, un casalot que havia servit per habitació del pagesos que conreaven les terres de l'entorn i els corrals. La capella del castell era l'església de **Sant Cristòfol de Queralt**, romànica, de la qual sols resta el mur de ponent amb el campanar d'espadanya. La primitiva parròquia del terme fou l'església de **Sant Jaume de Queralt**, al peu del turó dominat pel castell, esmentada des del segle XI; és un petit edifici, també romànic, que té l'absis substituït per una construcció rectangular, campanar de cadireta refet i murs decorats amb arcuacions. La parròquia es traslladà al poble de Bellprat el segle XVI.

Al fons de la vall de la riera de Bellprat o riu de Boix es formà, en terres planes de conreu, a 652 m d'altitud, el petit nucli de població de Bellprat, actual cap del municipi. Les cases s'agrupen al voltant de la petita església dedicada a Sant Salvador que, a mitjans segle XVI, esdevingué parròquia de **Sant Salvador de Bellprat** amb la de Sant Jaume de Queralt com a sufragània. Al costat d'una de les arcades de l'església hi ha la data de 1631 i dins del cor es veu la de 1641.

Altres llocs d'interès dins del terme municipal són l'antiga església romànica de **Sant Esteve dels Ferriols** també dita de **Sant Blai**, situada a l'extrem nord-oest del terme, prop de la carretera de Santa Coloma, i la **font del Riu de Boix**.

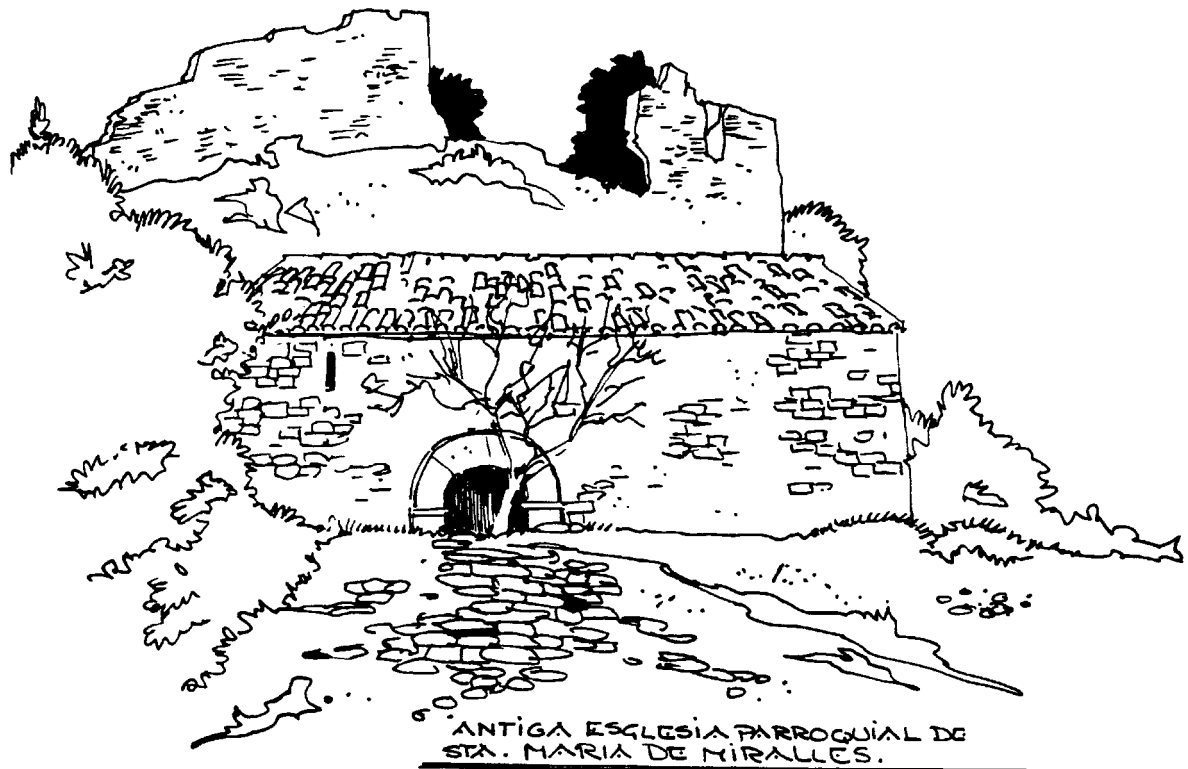
SANTA MARIA DE MIRALLES

El terme municipal de Santa Maria de Miralles, de 25.38 km² d'extensió, es troba al sector sud-oest de la comarca de l'Anoia, al límit amb l'Alt Camp i la Conca de Barberà. S'estén al llarg de la vall de la **riera de Miralles** o **del Carme**, afluent per la dreta de l'Anoia, que discorre entre els contraforts de la Plana d'Ancosa, al sud-est, i la **serra de Miralles**, al nord-oest, on es destaquen el cim de l'**Agulla Grossa de Miralles** (867 m d'altitud) i el turó on hi ha l'antic castell i l'església que li donen nom.

Limita amb els termes municipals de la Llacuna (SE), d'Orpí, Santa Margarida de Montbui (NE), Sant Martí de Tous (N i NW) i Bellprat (W) de l'Anoia, Santa Perpètua de Gaià (SW) de la Conca de Barberà i Querol (SW) de l'Alt Camp. Les carreteres d'Igualada a Valls i de la Llacuna a Santa Coloma de Queralt travessen el terme i es creuen a l'indret anomenat **Les Quatre Carreteres**, on hi ha un parador i una gasolinera.

Aquest municipi té una característica poc comuna. En tot el seu terme no hi ha cap poble ni caseriu, només masies escampades o petits agrupaments de dues o tres cases. Alguns d'aquests agrupaments i masies notables defineixen amb el seu nom, més que barriades, sectors del terme, com són **Sant Romà**, **Santa Maria del Castell**, **Ca l'Escolà**, **Cal Palau**, **Françola**,

l'Almúnia, Ca l'Otzet, les Colomines i els Segarressos. Els seus habitants es dediquen quasi exclusivament a l'agricultura i a la cria del bestiar. Encara que el terreny és molt fèrtil i productiu hi ha hagut molta emigració dels joves vers els nuclis industrials. La població era escassa al segle XVIII, 92 h el 1718 i 128 h el 1787; a la fi del segle XIX s'assolí el màxim de 456 h el 1894 i des d'aleshores la minva ha estat constant: 341 h el 1950, 234 h el 1960, 160 h el 1970 i 98 h el 1981.

Les restes del **castell de Miralles** s'aixequen en un turó, a 643 m d'altitud, als vessants de la serra de Miralles, dominant la vall de la riera. Formava part de la línia de fortificacions bastides al segle X en aquest sector del país en la campanya repobladora del comtat de Barcelona. És esmentat ja el 960, en una donació que féu el comte Borrell II al castell de la Roqueta, i el seu terme és citat el 978 com a límit dels bisbats de Vic i de Barcelona. Des d'aquestes dates i durant moltíssims anys en foren senyors els Alemany de Cervelló, l'escut familiar dels quals es pot veure encara esculpit en ermites i creus de la contrada. Durant la guerra contra Joan II els consellers d'Igualada escrivien que aquest castell era "*clau et petge de la baronia e per lo qual se tenen molts camins segurs*", o sigui que era considerat un lloc estratègicament important. Dels Cervelló passà als Cardona i darrerament figurava entre els béns dels marquès d'Aitona. Actualment només en resten grans panys de mur molt esfondrats i una gran torre de planta rectangular fora del recinte.

Dins del recinte del castell es conserva la primitiva capella de **Santa Maria de Miralles**, que esdevingué parroquial del lloc. És un edifici romànic, de planta rectangular, amb volta de canó i un portal de grans dovelles; al llarg del temps ha sofert diverses modificacions i reconstruccions. Les cases que s'havien bastit dalt del turó, al costat de l'església i castell, es troben actualment deshabitades.

L'antiga capella de **Sant Romà**, situada a l'esquerra de la riera de Carme, entre aquesta i la carretera, centra un conjunt de cases disseminades que formen el barri del mateix nom i que

actualment és el cap del municipi. La capella ja és esmentada el 1413 amb el nom de **Florençola**; el 1915, després d'una restauració, passà a ésser la parròquia de la zona i el 1916 s'amplià i es construí la rectoria al seu costat. S'hi traslladà un valuós retaule gòtic del Roser i l'altar major renaixentista de l'església vella del castell.

La casa del comú i les escoles es troben a tocar de la masia de **Can Ramonet**, prop de la carretera, al nord de Sant Romà. Prop de la carretera també hi ha una elegant **creu de terme** amb l'escut dels Cervelló. Dins del terme municipal són abundants les fonts entre les quals són molt conegudes la **font de Múnia**, la **font de can Morgades** i la **font Llarga**.

SANTA MARGARIDA DE MONTBUI

El terme municipal de Santa Margarida de Montbui, de 27.82 km², es troba al sud-oest del d'Igualada, a la dreta del **riu Anoia**, que separa els dos municipis, i entre les confluències de la **riera de Tous**, a ponent, i el **torrent de Garrigosa**, a llevant. El territori és planer al sector septentrional i vers el sud-oest forma un triangle accidentat pels extrems orientals de la **serra de Queralt**, on s'aixeca com una proa dominant el terme, el contrafort de la **Tossa** (627 m), amb la seva mola rocosa i cingleres escabroses, on hi ha les ruïnes de l'antic castell de Montbui i l'església de Santa Maria de la Tossa, centres històrics del municipi.

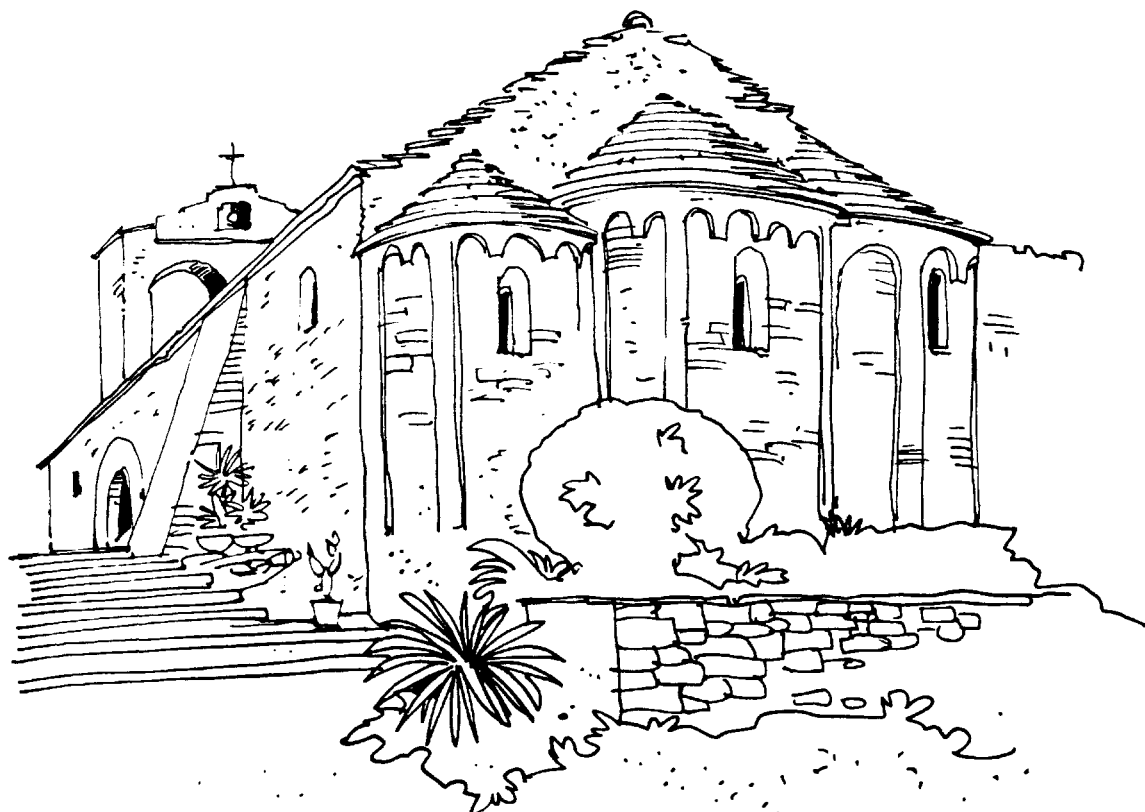
El municipi limita amb el termes d'Igualada, Odena i Jorba al nord, Sant Martí de Tous i Santa Maria de Miralles a l'oest, i Orpí, Carme i Vilanova del Camí al sud. El poble de Santa Margarida de Montbui, es formà al sector més planer oriental a partir del segle XVII, i modernament, i formant un continu urbà amb Igualada, s'ha format a la dreta de l'Anoia el barri de Sant Maur.

Més de la meitat del terme és ocupada pels boscos de pins que, amb l'alzinar, el matollar i els erms, sumen 1700 ha. Els conreus de secà són els cereals, la vinya, els ametllers i les oliveres; hi ha granges de bestiar porcí i aviram. Les activitats industrials, la major part localitzades al nou barri de Sant Maur, són la confecció i els gèneres de punt, els tallers metal·lúrgics i una destil·leria. Bona part de la població activa del municipi, però, treballa a la ciutat d'Igualada.

Durant el segle XIX el municipi va tenir un creixement demogràfic continuat passant dels 522 h, l'any 1830, a 702 h, l'any 1887. Malgrat les repercussions de la fil·loxera, que motivaren una pèrdua de gairebé 200 habitants en el darrer decenni del segle, el segle XX també s'ha caracteritzat per un creixement important, molt accelerat a partir del 1960 amb la formació del barri de Sant Maur. L'any 1960 hi havia 2012 h que augmentaren fins a 5229 el 1970; el cens del 1981 donà 8174 habitants.

Entre els segles IX i XII, en el seguit de carenes del sector meridional de l'actual comarca de l'Anoia, al límit dels comtats d'Osona i Barcelona amb la Conca del Gaià, es formà una frontera armada contra els sarraïns. Tota una sèrie de castells, com Montbui, Miralles, Claramunt, La Roqueta, Tous i Queralt eren les principals fortaleses que guarnien aquesta divisòria. Després de la devastadora incursió d'al-Mansur el 970, el comte Borrell va cedir part de la contrada al bisbe de Vic amb l'obligació d'assegurar-ne la protecció i el repoblament. Fou aleshores quan el bisbe Fruïà va fer reedificar el **castell de Montbui** que, segons un document conservat a l'Arxiu Capítular de Vic, ja existia el 936, i també construir una església per al servei religiós dels repobladors. Però la vida a les terres repoblades de nou no fou planera. De

primer, una forta secada vers l'any 990 va provocar una emigració que feu que no s'acabés la reconstrucció començada. Després, el 1003, el territori fou assaltat per les hosts comandades per Abd al-Malik al Mudaffar, fill d'al-Mansur, el qual va destruir Castellolí i va inquietar Manresa. Més tard, d'altres incursions sarraïnes posaren en perill la contrada, com ho prova la mort en combat del levita Guillem de Mediona, el 1034, al qual el bisbe Oliba havia encomanat el castell de Montbui deu anys abans. Seguint les orientacions rebudes havia fet restaurar el castell i enllestit les obres de l'església, la qual cosa va permetre que el mateix Oliba pogués consagrar el temple el 1035.

STA. MARIA DE LA TOSSA DE MONTBUI.

El 1187, el vescomte Guillem de Cardona reconegué al bisbe de Vic, Ramon, la seva possessió feudatària dels castells de Montbui i de Calaf. Aquest reconeixement es repetí el 1246 pel vescomte Ramon de Cardona, el qual es comprometé a tornar-lo totalment a la potestat de la mitra si així li fos demanat. El 1318, el bisbe de Vic, Berenguer, va vendre la senyoria dels castells de Montbui, Ocelló i Tous, al rei Jaume II; aquesta transacció fou confirmada pel papa Joan XXII per mediació de l'arquebisbe de Tarragona, Ximenes Martines de Luna. Malgrat la venda, els nobles de la casa dels Cardona continuaren amb les castlanies de Montbui i Ocelló.

Tot i les promeses per part de la corona de no alienar els castells de la sobirania reial, el 1322 el monarca Jaume II va vendre'ls al vescomte de Cardona, els quals passaren a exercir la plenitud del govern feudal, que perdurà fins al principi del segle XVIII. *Fieu-vos de la paraula de rei.* Aquest fet provocà l'airada protesta dels igualadins, perquè la seva vila, que era reial, quedava envoltada per poblacions senyoriales cosa que fou motiu de nombrosos enfrontaments. L'any 1388, Igualada presentà al rei Joan I un memorial de greuges que no serví de gaire.

Al primer terç del segle XVI, la **baronia de Montbui** fou incorporada a la casa comtal de

Plasència pel matrimoni d'Anna de Montbui amb Claudi de Lanuza i de Torrelles, gentilhome Carles V, senyor de Ceret i baró de Llers. La casa de Plasència tingué el senyoriu de Montbui, força reduït, fins l'any 1866, en què passà a la família Biosca d'Igualada.

El **castell de la Tossa o de Montbui** s'aixeca al cim de la muntanya de la Tossa, prop de l'església de Santa Maria, que fou la seva primitiva capella. Del castell resta una gran torre del segle X, de base rectangular i angles tornejats, amb parets de 2 m de gruix i paraments de pedra tallada i també d'*opus spicatum*.

L'església de **Santa Maria de la Tossa de Montbui** és un dels monuments alt-medievals més interessants de Catalunya, amb elements pre-romànics i romànics. Té tres naus, pre-romàniques, de sis tramades, de pilars baixos cilíndrics, amb capitells desproveïts de tota ornamentació. Els arcs s'elevan amb una lleugera ferradura i originen les voltes de canó. La primitiva església per influència del bisbe Oliba, va ser allargada amb el presbiteri i els tres absis d'estil romànic amb arcuacions llombardes. Més endavant la portada fou substituïda per l'actual, amb grans dovelles, i es va construir la capella del Roser i el campanar d'espadanya. S'hi venera la **Mare de Déu de Gràcia**, dita també **del Castell o de la Tossa**, una talla gòtica de fusta policromada de la fi del segle XIV o principi del XV. Fou parròquia activa fins que, el 1614, la parroquialitat fou traslladada al poble de Santa Margarida de Montbui, a la plana, i Santa Maria restà com a filial seva. L'any 1828 va perdre la categoria de sufragània i resta com a ermita i santuari.

Les inclemències del temps, l'abandonament i, sobretot, l'acció dels homes produïren greus danys a l'estructura del temple que posaren en perill la seva integritat. Sortosament, l'any 1954 es formà el Patronat de la Tossa, grup filial del Centre d'estudis Comarcals d'Igualada, el qual va procedir a la restauració interior del temple, a la protecció exterior de la coberta i a la urbanització general dels entorns; actualment el Patronat té al seu càrrec la conservació del lloc.

El poble de **Santa Margarida de Montbui**, *antic cap del municipi*, al qual dóna nom, es troba a la part plana de llevant del terme, a 391 m d'altitud, a la dreta del torrent de la Garrigosa i de la carretera d'Igualada a Valls. És un nucli compacte format a partir del segle XVII a l'entorn de la nova església de **Santa Margarida**, bastida l'any 1614 sobre la primitiva de **Santa Coloma de Montbui**, on s'anaren traslladant el veïns de **la Serreta**, que es despoblà. El campanar octogonal fou bastit el 1731 i el rellotge és del 1820.

A mitjan segle XVIII es formà la Plaça Major al davant de l'església i després es bastí la **Casa Gran** dels comtes de Plasència, nous barons de Montbui, edifici senyorial de planta rectangular i dos pisos, amb portal adovellat. Al principi del segle XX el poble tenia 94 cases al nucli central i unes altres 72 disseminades; el 1980 n'hi havia 241 aglomerades.

Dins del municipi també hi ha el poble de **Saió**, de població dispersa en diverses masies. Es troba a ponent del terme, a la dreta de la riera de Tous, centrat per l'antiga església de **Santa Anna**, d'origen romànic i modificada posteriorment, que és sufragània de la de Santa Margarida de Montbui. El topònim deriva de l'antic **castell d'Ocelló**, que havia estat propietat dels bisbes de Vic; les famílies Ocelló i Castellolí posteriorment en tingueren el seu domini feudal. Finalment acabà sota el domini del veí castell de Montbui. A l'indret on hi havia l'antic castell, a un parell de quilòmetres de la capella de Santa Anna, ara hi ha un gran casal amb un petit carreró d'antigues cases, entre dos espadats.

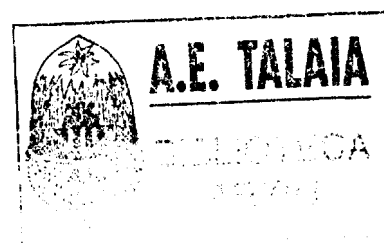
També a ponent del municipi hi ha el veïnat de **Colldeguix**. Entre les masies del terme cal esmentar **Ca N'Alemaný**, **Can Ferrer**, **Can Bisbal**, **Can Mercaderet**, **Can Palomes**, **Can**

Marxantdone, Can Rafeques, Can Canals, Cal Lledó, Can Mateu, Can Vidal, la Censada i Can Vila-seca. La Torre del Pi, a la dreta de l'Anoia, davant del rec de les Adoberies d'Igualada, ha desaparegut; era de forma circular, coronada de troneres i dotada d'artilleria. Havia estat construïda el 1837 i fou utilitzada durant les guerres carlines.

A la dreta de l'Anoia i unit pràcticament a la ciutat d'Igualada, hi ha el gran barri de **Sant Maur**, *actual cap de municipi*. El 1966 es consagrà la capella de **Sant Maur**, que el 1968 fou erigida en parròquia; la devoció a sant Maur té una gran tradició dins del terme, des del temps de l'abat Oliba, i els consellers de Montbui declararen, el 1565, la diada del sant festiva. La seva expansió ha estat motivada per l'afluència de població immigrada atreta per la demanda de mà d'obra industrial igualadina en el període 1960-80. La nova configuració urbana s'ha estès per ambdues bandes de la carretera d'Igualada a Valls i s'ha enfilat pels vessants del turó del **Puig Gros** i ha format els nuclis del **Pi**, de **Can Barraqueta, la Falconera, el Finisterre, el Tibidabo i Vista Alegre**, que han produït grans problemes d'equipament i d'infraestructura. A Sant Maur hi havia 155 cases el 1960 que passaren a 1055 el 1980, amb un total de 6123 habitants. Aquest creixement desmesurat creà la necessitat d'instal·lar-hi una oficina municipal i posteriorment fins i tot es demanà la capitalitat del municipi, la qual cosa s'obtingué l'any 1981. *Sant Pere de Ribes posa les teves barbes en remull !*

BIBLIOGRAFIA

- ## Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 5. El Penedès i l'Anoia.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1982).
- ## Gran Enciclopèdia Catalana.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1969).
- ## Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés. Barcelona. (1ª Edició, 1988).
- ## Castells Romànics Catalans.
Vicenç Buron.
Edicions Mancús. Barcelona. (1ª Edició 1989).
- ## Topoguia del GR-7-2. Fascicle : Bellprat - Monestir de Montserrat.
Comitè Català de Senders de Gran Recorregut. (2ª Edició, 1984).
- ## VIII Marxa d'Orientació per Descripció. *Santa Maria de Miralles* (15/3/1981).
Joan Virella.
Agrupació Excursionista Talaia.
- ## XV Marxa d'Orientació per Descripció. *Santa Margarida de Montbui* (20/3/1988).
Joan Virella. Antoni Sagarra.
Agrupació Excursionista Talaia.
- ## XVIII Marxa d'Orientació per Descripció. *Bellprat* (3/3/1991).
Vicenç Carbonell. Antoni Sagarra.
Agrupació Excursionista Talaia.
- ## Dibuixos d'En Bernat Salvador.

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari		Quilòmetres
Parcial	Total	

0.00	0.00	0.00
------	------	------

Comencem l'etapa d'avui i la travessa que hem titulat "*De Bellprat a Mequinensa*", al punt quilomètric 43 del Sector "La Riba-Bellprat" del GR-7, a uns 400 metres de la cruïlla de la carretera de la Llacuna a Santa Coloma de Queralt amb la pista d'accés a Bellprat. En aquest lloc hi ha el pal indicador de l'inici de la variant GR-7-2 que nosaltres seguirem (620 m).

Hem de baixar per un corriol que voreja un camp i tot seguit creua el riu Boix a gual. Una vegada salvat aquest aquós obstacle ens enfilem per l'altra riba; aquest indret s'anomena les Roques d'en Paratge.

0.02	0.02	0.12
------	------	------

Desemboquem en un camí el qual seguirem cap a la dreta entrant en una recta vall que ens conduirà directament al castell de Queralt. A la dreta, més enllà de la carretera, veiem el casallot del mas Montanyà, encimbellat en un turonet.

Pugem per la banda solana de la vall tot vorejant el camp que s'estén pel seu llit.

0.06	0.08	0.49
------	------	------

El camí que seguim s'estreny fins a convertir-se en un senderol i això ens obliga a avançar en fila índia.

0.03	0.11	0.67
------	------	------

Arribem a l'extrem de l'allargassat camp i continuem per entremig dels arbres. Pugem lleugerament; a l'esquerra veiem la cinglera de l'estrep occidental de la serra de Queralt.

El bosc, de pins i alzines, es va espessir. Seguim pujant; passem per alguns trams de pendent més pronunciat.

0.13	0.24	1.47
------	------	------

El senderol decanta cap a la dreta per anar a creuar el llit de la vall i se situa al vessant esquerra. Una mica més endavant, desfà l'operació i retorna a la solana.

0.03	0.27	1.66
------	------	------

Voregem unes feixes ermotades que queden a la dreta del sender.

0.04 0.31 1.90

Arribem en un planell situat en una falsa collada. El senderol s'enfila cap a l'esquerra vorejant els ermots que queden enclotats a la dreta.

0.05 0.36 2.21

Hem de fer una petita marrada per tal de salvar l'obstacle d'un arbre caigut que ens barra el pas.

0.03 0.39 2.39

Davant nostre veiem el turó acinglerat damunt del qual s'aixequen les restes del castell de Queralt i de l'esglesiola de Sant Cristòfol de Queralt. Planegem pel costat de la cinglera que hem seguit des del fons de la vall.

0.01 0.40 2.45

Deixem un caminó a l'esquerra que travessa la paret de la cinglera per una fractura natural i després baixa vers el poblet de Bellprat. Aquest punt és un excel·lent mirador sobre la vall del riu Boix (810 m).

Seguim endavant, planejant per entremig de grans pedrots.

0.01 0.41 2.51

A l'esquerra del camí queda una petita bassa, actualment seca. Continuem per anar a passar pel peu de la cinglera del castell.

0.02 0.43 2.65

Troblem un pal indicador que ens diu que Santa Margarida de Montbui està a 3 h 30 min i Pontils a 1 h 30 min. Baixem a l'àmplia collada (805 m), que tanca la vall que hem seguit i que ara es veu en tota la seva llargada. Davant nostre, una mica enlairada, hi tenim l'església de Sant Jaume de Queralt.

Hem de continuar per una pista que baixa per l'esquerra de la collada, en direcció est, per entremig de dues grans pedres. Una mica més endavant, quan la pista fa un marcat revolt cap a la dreta, l'hem d'abandonar i continuar per un camí que puja amb tot el sòl esquerterat per uns grans reguerots. Uns metres més enllà, el camí planeja pel costat d'un camp; a partir d'ací seguirem pels altiplans que coronen l'accidentada serra de Queralt.

0.12 0.55 3.52

A l'esquerra deixem el camí d'accés d'un camp i pugem per un tram amb el sòl força

erosionat. Després d'una curta pujada, el camí baixa una mica i **desapareix!** Ens veiem obligats a continuar camp a través aixafant terrossos; hem de procurar no separar-nos de la banda dreta del camp.

0.06 1.01 3.96

En arribar a l'extrem del camp retrobem el camí; baixem amb fort pendent.

0.02 1.03 4.11

El camí torna a desaparèixer engolit per un altre camp; aquest també el travessarem per la dreta fins trobar un senderol que s'enfila i després planeja pel mig del bosc.

0.02 1.05 4.26

Novament hem de creuar un camp; ho fem, com abans, per la seva banda dreta, primer baixant i després pujant.

0.06 1.11 4.70

En arribar al seu extrem hem de decantar una mica cap a l'esquerra per anar a trobar la continuació del senderol. El senderol avança uns pocs metres, gira cap a l'esquerra per tal de creuar un esorrentiu d'aigües i, tot seguit, s'enfila pel seu costat.

0.01 1.12 4.77

Després de travessar una tanca desemboquem en una pista de nova construcció; hem de continuar cap a l'esquerra pujant amb molt fort pendent.

0.03 1.15 4.99

Una vegada al capdamunt de la curta pujada podem gaudir de l'esplèndida panoràmica que se'ns ofereix de la vall del riu Boix; als nostres peus hi tenim la finca de can Caselles i al fons es veu el poblet de Fiol.

Hem de continuar cap a la dreta baixant per un camí de nova planta fins arribar a nivell del gran camp esplanat que es veu a la dreta.

0.01 1.16 5.06

A l'esquerra deixem el camí que va a can Caselles (805 m) i seguim endavant planejant. Uns metres més enllà, després de creuar un rec de desguàs de l'esmentat camp, pugem cap a la dreta i enllacem amb l'antic camí de carro.

0.03 1.19 5.26

Per la dreta se'ns uneix un camí que ve del camp. Seguim endavant pel camí de carro, planejant.

Baixem lleugerament; davant, a la dreta, veiem la silueta característica de l'Agulla Grossa de Miralles.

0.07 1.26 5.73

Al capdavant de la baixada trobem una cruïlla; hem de deixar el camí que seguíem i anar pel trencall que baixa cap a la dreta. **Compte** perquè immediatament s'ha d'abandonar aquest nou camí per a creuar la tanca, mig caiguda, que tenim a l'esquerra i així poder continuar per un antic camí que va en la direcció que seguïem abans d'arribar a la cruïlla pel costat de la tanca.

0.02 1.28 5.86

En arribar a l'extrem de la tanca ens trobem amb un camí transversal; l'hem de seguir cap a la dreta. En aquest indret hi ha la confluència dels termes municipals de Bellprat, Santa Maria de Miralles i Sant Martí de Tous; per ací sortim del de Bellprat i entrem en el de Santa Maria de Miralles.

0.02 1.30 6.00

Se'ns uneix un camí per la dreta. Pugem lleugerament.

0.02 1.32 6.13

Arribem la petit coll del Born de Termes (800 m); a l'esquerra veiem una fita. Hem de rebutjar la branca de la dreta i la de l'esquerra, que pugen lleugerament, i continuar pel camí del mig que baixa per la solana del Clot del Cògul. Davant nostre, a l'extrem de la vall, s'alça la Punta de Coma-Roques.

0.08 1.40 6.73

Quan el camí que seguim fa un revolt cap a la dreta, l'hem de deixar per tal de continuar per un senderol que surt planejant per l'esquerra (720 m). Més endavant pugem lleugerament.

0.06 1.46 7.12 7.12

Travessem el coll que uneix l'esquenall principal de la serra de Miralles amb la Punta de Coma-Roques (740 m). Baixem per l'altre vessant.

0.01 1.47 7.20

Passem pel costat d'un gros pedrot i tot seguit deixem un senderol que baixa per la dreta. Ens acostem a la base de la cinglera que forma el vessant de solana de la serra de Miralles.

0.04 1.51 7.50

El senderol retomba vers la dreta i tot seguit desemboca en un camí pel qual hem de continuar cap a l'esquerra baixant. Una mica més enllà deixem un trencall a l'esquerra; baixem amb fort pendent.

0.03 1.54 7.73

Hem d'abandonar el camí i agafar un senderol que surt planejant per l'esquerra i que segueix paral·lel al camí a un nivell superior.

0.02 1.56 7.87

El senderol retorna al camí salvant un petit talús (660 m); hem d'anar per l'esquerra pujant lleugerament.

0.07 2.03 8.40

Passem pel costat d'una gran pedra que queda a la dreta del camí; més enllà, a un nivell inferior, hi ha l'ampli camp que s'estén per la collada de l'Alió amb una torre d'alta tensió al seu bell mig (650 m).

Nota .- Des d'aquest punt podem arribar-nos al castell de Miralles que només està a cinc minuts de camí. Cal baixar al camp, travessar-lo passant pel costat de la torre d'alta tensió i continuar pel camí que s'enfila per l'altra banda del coll cap a l'esquerra.

Seguim endavant; per la dreta se'ns uneix un camí que de l'esmentat camp. Una mica més enllà podem observar un curiós plegament que ha deixat els estrats en posició gairebé vertical.

Pugem travessant un camp ermotat.

0.07 2.10 8.85

Arribem al capdamunt de la pujada (680 m). Ara els camps ens queden a la dreta a un nivell inferior. Si des d'ací mirem enrera tindrem una esplèndida panoràmica del castell de Miralles.

0.08 2.18 9.47

Entrem en un bosquet i una mica més enllà deixem un camí a la dreta. Després de passar

el coll de Tres Serres comencem a davallar cap els Cups de Sant Joan; davant veiem la carretera de Valls a Igualada, al seu pas pel coll de la Portella, i al fons, la característica silueta de Montserrat.

0.04 2.22 9.78

El camí desemboca en una pista al bell mig d'un revolt; l'hem de seguir cap a la dreta baixant (640 m).

0.05 2.27 10.17

Se'ns uneix un camí que baixa per l'esquerra.

0.05 2.32 10.56

A la dreta, més enllà del camp, veiem les restes dels Cups de Sant Joan al costat d'una bonica figuera. La presència de deixalles de tota mena ens avisa que ens apropem a la carretera; de fet ja la veiem, paral·lela al nostre camí, a un nivell inferior.

0.03 2.35 10.79

Desemboquem a la carretera que va de Valls a Igualada; l'hem de seguir cap a l'esquerra. Per ací sortim del terme municipal de Santa Maria de Miralles i entrem en el de Santa Margarida de Montbui.

0.03 2.38 11.00

Arribem al coll de la Portella (605 m). Hem de deixar la carretera i continuar per un camí que se'n va per la dreta. El camí gira vers l'esquerra per anar a passar per l'obaga de la serra de la Portella, al límit del bosc amb els camps que hi ha al llit del torrent de la Garrigosa.

0.07 2.45 11.54

Per l'esquerra se'ns uneix un camí que ve de la casa de colònies "La Censada", que veiem a l'altra banda de carretera. Poc després se'ns uneix un altre camí que baixa per la dreta. Baixem.

0.07 2.52 12.08

Deixem un camí que baixa per l'esquerra; pugem lleugerament. Més enllà, se'ns uneix una pista per la dreta; tornem a baixar.

Deixem diversos trencalls a dreta i esquerra; nosaltres seguim pel camí, paral·lels al torrent de la Garrigosa i a la línia d'alta tensió que ens acompanya des del coll de l'Alió.

0.19 3.11 13.53

Arribem en una cruïlla (530 m); la branca de l'esquerra baixa per anar a creuar el torrent i la de la dreta s'enfila pel vessant de la serra. Nosaltres hem de seguir endavant, en la direcció que portàvem.

Uns metres més enllà sortim del bosc i podem veure, al fons de la vall, les antenes que hi ha instal·lades al puig del costat de la Tossa. Més proper, veiem el caseriu de can Vidal amb la capella de Sant Jaume.

Tornem a passar per entremig del bosc; deixem camins laterals.

0.12 3.23 14.45

El camí puja lleugerament per tal de superar un tram pel qual el torrent passa molt enfon-sat. A la dreta deixem un camí que s'enfila.

0.10 3.33 15.22

Travessem un escorrentiu d'aigües (450 m); a l'altra banda de la carretera, al peu de la Tossa, veiem la gran finca de can Cubillaire.

Passem pel costat d'unes vinyes abandonades que encara conserven els safareigs per a preparar el sulfat.

0.14 3.47 16.29

A l'altra banda del torrent veiem una gran casa amb les finestres pintades de verd; és can Amat (440 m).

0.02 3.49 16.45

Passem per davant d'una filada aïllada de cases que queda a la dreta del camí; a l'esquerra, entre el camí i el torrent, hi ha horts.

Més endavant, podem contemplar una curiosa construcció, híbrid d'un castell de la bruixa i d'un hòrreo asturià. A l'extrem de l'hort que ve a continuació hi ha un pi embolcallat d'heura. Seguim pel costat d'un petit rec.

A l'esquerra, al costat de la carretera, hi veiem l'estació transformadora de Montbui.

0.06 3.55 16.92

Pugem lleugerament tot vorejant el marge d'una finca i després passem per davant d'alguns xalets. Per la dreta se'ns uneix un camí; a partir d'ací el sòl és asfaltat.

0.03 3.58 17.15

A l'esquerra deixem un camí que baixa vers l'estació transformadora; continuem endavant.

0.01 3.59 17.23

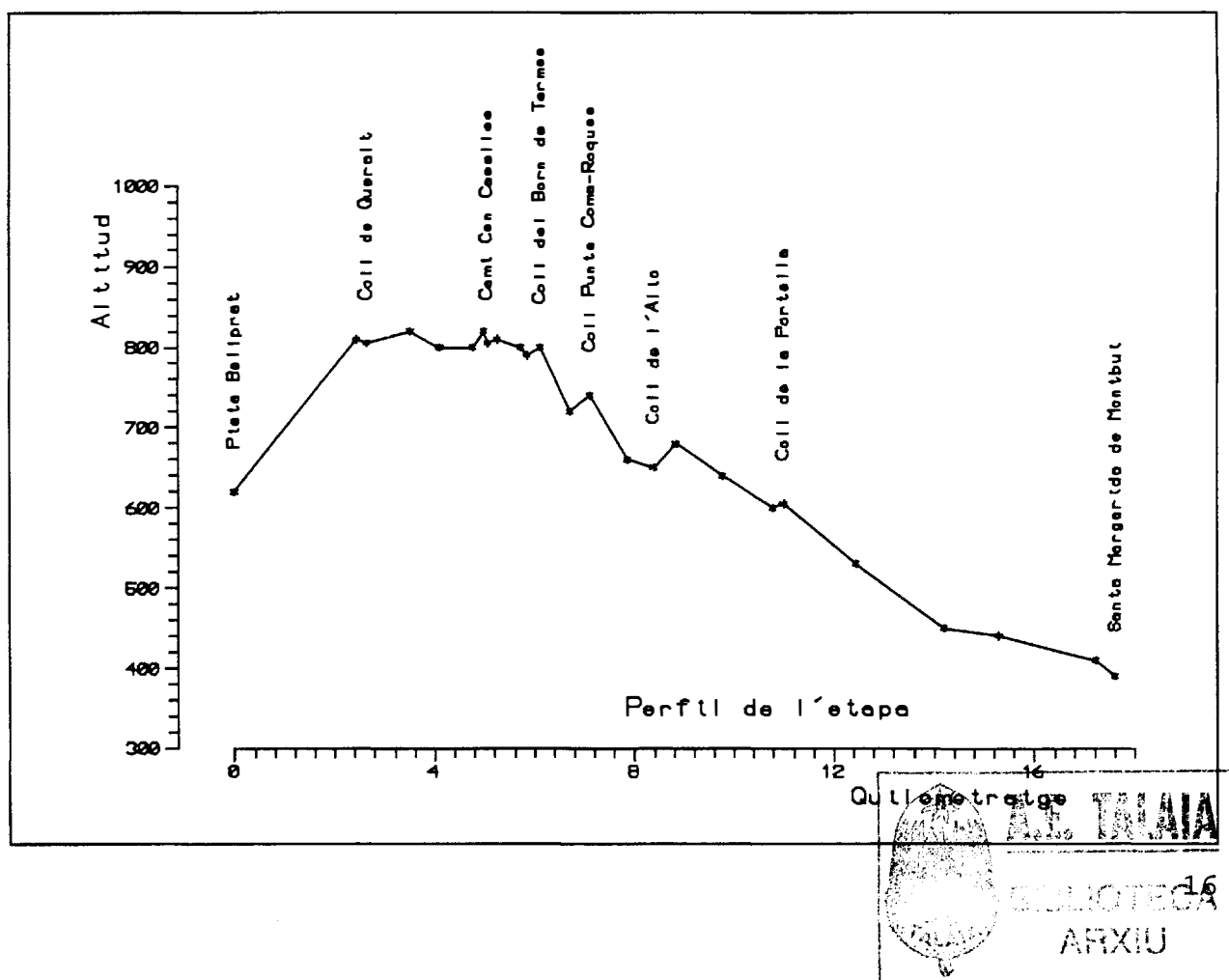
Entrem al poble de Santa Margarida de Montbui pel carrer de Sant Magí; només hi ha una filada de cases a la dreta. Una mica més endavant deixem un carrer que se'n va cap a la dreta; continuem baixant pel carrer de Sant Magí. Al número 9 d'aquest carrer hi ha un curiós edifici tot ell recobert de *llonguets* de ciment. A veure qui els compta?

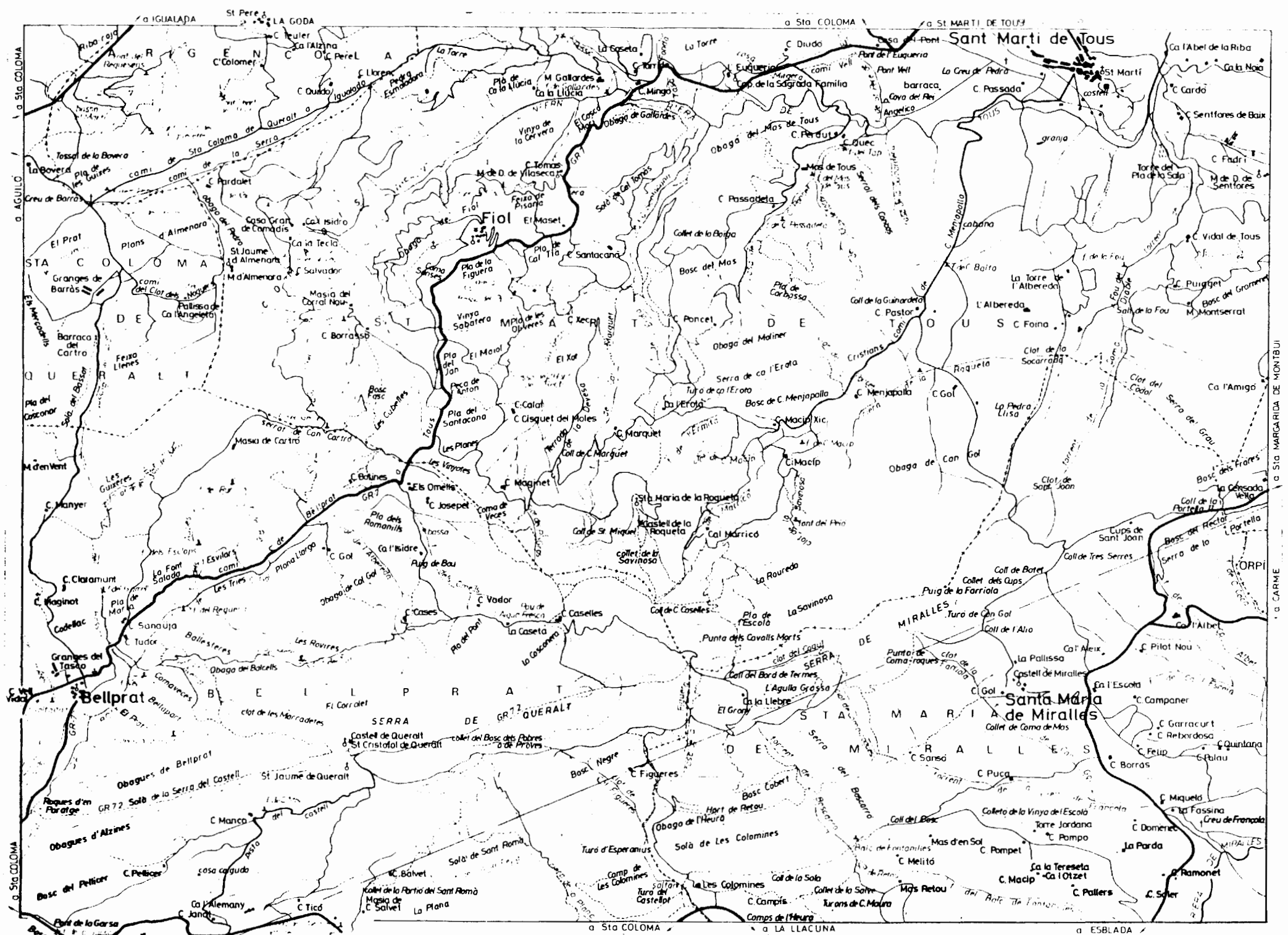
0.05 4.04 17.60

Arribem al Carrer Major (390 m); hem d'anar cap a la dreta i aviat ens trobarem sota l'església de Santa Margarida; des d'ací podem pujar a la plaça Major on s'aixeca la Casa Gran. En aquest punt finalitza l'etapa.

Agustí Poch

Setembre 1993

escala: 1 / 25 000

autor: ANTONI SAGARRA I MAS (n.º 33) 3 3 1991

